

Торска педагогика – забавна страничка за малки и пораснали деца

С билет за топлия юг: Довиждане на крилатите пътешественици

Два пъти в годината – през есента и пролетта, небето над главите ни се изпълва с птици и всички знаем защо е така – птиците мигрират. През есента отлитат на юг, за да прекарат зимните месеци на места с по-топъл климат, защото у нас през зимата трудно биха намерили обичайната си храна – насекоми, плодове, семена. Преди дългия път много видове птици се събират на големи ята, за да преодолеят заедно огромното разстояние. В полета си по-едрият птици се възползват от изобилните през пролетта и есента въздушни течения, наречени „термики“, които се образуват при затоплянето на сушата от слънцето. Топлите течения позволяват на птиците често само да се реят, без да махат с криле, и така да пестят от енергията си. Щъркели, пеликани и повечето видове хищни птици изминават така хиляди километри.

По-дребните птички практикуват друг вид полет – с постоянно махане на криле, който изисква много енергия. Те обаче имат и по-стабилни, и по-богати на енергия хранителни източници и се хранят често. Например лястовиците и бързолетите ловят мухи и по време на полет. Нощем летят, а денем се хранят и си почиват, за да преодолеят следващия участък от полета. Така мигрират дъждосвириците и повечето пойни птици – например коприварчетата и славеите.

Със затоплянето на времето през пролетта птиците се завръщат по нашите географски ширини, защото умереният климат, характерен за страната ни, е по-подходящ за отглеждане на потомството им, отколкото горещия юг.

Разнородните местообитания и релеф са сред основните причини страната ни да привлича много видове птици. Черноморието е районът, където се срещат не само прелетни, но и гнездящи птици. По крайбрежната линия преминава „въздушната магистрала“ Виа Понтика (Via Pontica), която е един от основните миграционни пътища в Европа по посока Африка през есента и обратно към гнездовите места на пролет. Кръстен е на един от основните търговски пътища в Римската империя. По него прелитат стотици хиляди грабливи, водолубиви и пойни птици. Около 70 – 80 % от белите щъркели на Земята прелитат по него. Всички розови пеликани в Европа преминават по Виа Понтика – над 50 000 птици. Полетът на редки и застрашени видове като царския орел, египетския лешояд, ловния сокол, белоглавия лешояд и сивия жерав също може да бъде наблюдаван.

Това, което прави един прелетен път ценен, са междинните спирки, подходящи за птиците. За много видове това са влажните зони – езерата до Сребърна и

Шабла, Дуранкулашкото, Варненското и Белославското езеро. На юг са Бургаските влажни зони – солниците край Поморие, Атанасовското езеро и сладководните Бургаско и Мандренско езеро. На тези места птиците спират за почивка, хранене и подготовка за дългия и опасен път на юг. Друг, по-малко „натоварен“ прелетен път, е Виа Аристотелис (Via Aristotelis), който преминава над Западна България – през долината на р. Струма, Софийското поле и Искърското дефиле и по поречието на реките Марица и Тунджа.

Световноизвестно място за наблюдение на прелитащи реещи се птици е „Точката“, която се намира до Атанасовското езеро. Над него е най-тесната част на Виа Понтика, където прелитат и най-много от тях. Там се събират всички любители на птици, които искат да наблюдават миграцията им. Притиснати от морето от изток и големия град на запад, милиони мигриращи птици преминават в неповторим „парад“, често на сравнително малка височина. Парадът започва в началото на август с белите щъркели, осоядите и късопръстите ястреби, продължава през септември с пеликаните, малките кресливи орли и червеноногите ветрушки и завършва през октомври с обикновените мишелови, черните щъркели и жеравите.

Текст и снимки: Българско дружество за защита на птиците

Кои птици през кой месец (август, септември или октомври) отлитат на юг?

Пеликан.....

Малък креслив орел.....

Черен щъркел.....

Обикновен мишелов.....

Бял щъркел.....

Късопръст ястреб.....

пdгwшжo - ивопэтип инэвонжидо 'инэжрчт индэп 'пdгwшшэо - иидо ивиисэдж ижигш 'инэжишлп 'шлэдж - ирдэпъ илэчрпшэж 'иэжрчт илэо 'пdгwшжo